

A svéd elnökség gazdasági prioritásai

Élesedik a globális kereskedelmi verseny, ami a svéd elnökség prioritásai között is hangsúlyos szerepet ad a stratégiai ágak függetlenítésének.

2023 januárjától Svédország tölti be az EU Tanácsának soros elnökségét. Az elnökségi trió 18 hónapos időszakának gazdasági szempontból legfontosabb célkitűzései az uniós gazdaságok helyreállításának támogatása, ezen belül az első szempontok között a nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervek megvalósítása volt.¹ A trió egy második lényeges célkitűzése az egységes piac és az azt megalapozó négy szabadság elmélyítése, illetve megerősítése volt és az esetenkénti indokolatlan akadályok felszámolása. Egy harmadik lényeges célkitűzés volt a zöld és digitális átállás támogatását segítő uniós iparpolitika kidolgozása, valamint a digitális szolgáltatások egységes piacának megerősítése. Hasonlóan fontos pillér volt a meglévő és a jövőbeli termelési és ellátási láncok diverzifikálása; adott esetben a helyi termelés támogatása és a stratégiai készletfelhalmozás. Ugyancsak a trió által meghatározott prioritás volt a versenyszabályok megfelelő végrehajtása globális szinten és a belső piacot torzító külföldi támogatások lehetséges ellensúlyozási lehetőségeinek kidolgozása.

Ezeket a prioritásokat követve Svédország kidolgozta a saját részletesebb féléves tervét, amelyben négy nagy prioritást határozott meg.² Elnöksége alatt a következő kérdésköröket fogja kiemelten szem előtt fog tartani: biztonság-egység, versenyképesség, zöld átállás és energetikai átmenet, valamint a demokratikus értékek és a jogállamiság. A svéd elnökség rendkívüli kihívások előtt áll, hiszen az orosz–ukrán háború a teljes európai biztonságra, valamint a globális élelmiszer- és energiaellátásra is súlyos hatással van. Mindezek mellett a Nemzetközi Valutaalap előrejelzése szerint várhatóan az EU, az USA és Kína gazdasága is recesszióba süllyed 2023-ban.³

Nem meglepő módon a svéd elnökség kiemelten kezeli Ukrajna támogatását, és minden rendelkezésére álló eszközzel támogatni kívánja az említett

¹ Az Európai Unió Tanácsa 2021.

² Swedish Government Offices Communications Division 2023.

³ International Monetary Fund 2022.

országot.⁴ Ugyanakkor úgy vélik, hogy a fent említett kihívásokkal szemben a versenyképesség növelésére, vagyis a gazdasági növekedés ösztönzésére irányuló erőfeszítésekre van szükség.

Az elnökség kiemeli az egységes belső piac és a globális kereskedelem által meghatározott lehetőségek fontosságát. Az első kapcsán kiemelik, hogy az uniós gazdasági szereplők profitálnak abból, hogy a világ legnagyobb egységes piacán működhetnek. Ugyanakkor a svédek úgy vélik, hogy az uniós gazdasági szereplők versenyképességének növelését lehet tovább segíteni. Így a versenypolitika szabályainak egyértelműsítését és jobb szabályozását szeretnék elérni. Ugyanakkor az egyesült államokbeli és az ázsiai piacokkal szembeni versenyre való tekintettel kiemelik, hogy egy túlszabályozás hátrányba szorítaná a gazdasági szereplőket. A svéd miniszterelnök szavaiból úgy érezni, mintha a globális kereskedelemre vonatkozó piac terén számos kihívást látna. Először is kiemeli az exportpiac nehézségeit, majd az amerikai és ázsiai piacokon tapasztalható éles versenyre utal. Ezek után hangsúlyozza, hogy a gazdasági protekcionizmust nem tekintik lehetséges megoldásnak, miközben a transzatlanti kapcsolatokra utal, vélhetőleg az Egyesült Államok által nemrég bevezetett belső piaci támogatások miatt.⁵ Várható tehát, hogy emiatt az EU hosszú és elhúzódó tárgyalások előtt áll, de a vámtarifák bevezetése sem kizárható.

A svéd elnökség gazdaságpolitikai prioritásainak lényeges eleme az orosz energiahordozókon kívül a kínai ásványi anyagoktól való függetlenedés. Ezt a kihívást leginkább a más országokkal folytatott diverzifikált és kölcsönösen elmélyített kereskedelem révén kívánják megoldani. Az is rendkívül fontos lépés, hogy uniós, helyi gyártással szeretnék biztosítani egyes stratégiailag fontos területek ellátási láncát.

Végezetül, a svéd elnökség kiemeli az európai járműipar villamosításához szükséges félvezető ökoszisztéma fejlesztésével kapcsolatos munkák fontosságát. Mint ismeretes, az EU egyik célja, hogy a jelenlegi 10%-ról legalább 20%-ra növelje részesedését a globális félvezetőiparban 2030-ra.⁶

Összegezve, a trió prioritása elsősorban a pandémia sújtotta uniós gazdasági újjraépítése volt. Ezek mellett az orosz–ukrán háború felerősítette a stratégiai függetlenség és a kiegyenlített globális piaci verseny fontosságát, amelyek kiemelt szerepet kapnak a svéd elnökség programjában. Mindezek tükrében

⁴ KRISTERSSON 2022.

⁵ SCOTT-MOENS-STOLTON 2022.

⁶ European Council 2022.

a svéd elnökség arra törekszik, hogy az európai versenyképesség összehangolt megközelítését a politikai napirend élére rögzítse.

2023. január 10.

Felhasznált irodalom

- Az Európai Unió Tanácsa (2021): *A stratégiai menetrend továbbvitele. A Tanács 18 hónapra szóló programja* (2022. január 1. – 2023. június 30.). Brüsszel, 2021. december 10. Online: <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-14441-2021-INIT/hu/pdf>
- European Council (2022): *Chips Act: Council Adopts Position*. Sajtóközlemény, 2022. december 1. Online: www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2022/12/01/chips-act-council-adopts-position/
- International Monetary Fund (2022): *World Economic Outlook 2022 October. Countering the Cost-of-Living Crisis*. Washington, D.C. Online: www.imf.org/en/Publications/WEO/Issues/2022/10/11/world-economic-outlook-october-2022#Projections
- KRISTERSSON, Ulf (2022): *The Government's Priorities and the Programme of the Upcoming Swedish Presidency of the Council of the EU*. Government Offices of Sweden, 2022. december 14. Online: www.government.se/speeches/2022/12/speech-priorities-and-work-programme-for-the-swedish-presidency-of-the-council-of-the-european-union-in-spring-2023/
- SCOTT, Mark – MOENS, Barbara – STOLTON, Samuel (2022): *Trade War Threatens to Overshadow EU-US Summit*. *Politico*, 2022. november 17. Online: www.politico.eu/article/trade-war-europe-us-tech/
- Swedish Government Offices Communications Division (2023): *Swedish Presidency of the Council of the European Union: Programme. Priorities*. Online: <https://wayback.archive-it.org/12090/20231020073756/https://swedish-presidency.consilium.europa.eu/en/programme/priorities/>